

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen

Miljöbyrån, S4

Beslutande

Minister

Wille Valve

Föredragande

Miljöingenjör

Mia Westman

Justerat

Omedelbart

.....
Ärende/Dnr/Exp.

.....
Beslut

Nr 64

Lagstiftningspm om ändring av landskapslagen

(2008:124) om miljöskydd

ÅLR 2016/9560

118 S4

Landskapsregeringen beslöt överföra lagstiftningspm, **bilaga 1 S418E33**
till lagberedningen för lagstiftningsåtgärder.

26.6.2018

PM

Implementering av direktiv om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar

Bakgrund

Inom landskapets behörighetsområde finns ett direktiv¹ om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar, nedan *nya NEC²-direktivet*, som ska implementeras. Implementeringstiden går ut den 1 juli 2018 och ärendet behöver därför behandlas skyndsamt.

Unionslagstiftning

Det nya NEC-direktivet ersätter och upphäver det tidigare NEC-direktivet³ från 2001 och det nya direktivet ingår i kommissionens luftvårdspaket från 2013. Syftet med direktivet är att minska luftföroreningarnas negativa effekter på hälsan och miljön. Syftet uppnås genom att det fastställs åtaganden om minskning av utsläpp av vissa föroreningar som sprids i luften och genom att medlemsstaterna åläggs att utarbeta och genomföra nationella luftvårdsprogram liksom att observera utsläpp av föroreningar och följa upp effekterna av dem och rapportera om dem.

NEC-direktivet innebär nya åtaganden om utsläppsminskning för medlemsländerna och nationella åtgärder av medlemsländerna. Genom direktivet avser man att forcera förbättringen av luftkvaliteten så att de sanitära olägenheter och miljölägenheter som föranleds av luftföroreningar ska vara så små som det är möjligt att åstadkomma genom kostnadseffektiva åtgärder. Utöver målen som gäller luftkvaliteten och nedfall eftersträvar man att genom direktivet lindra påverkan av klimatförändringen genom att minska utsläppen av s.k. kortlivade luftföroreningar, såsom sot.

I bakgrunden till nya NEC-direktivet finns 1979 års luftvårdskonvention (FördrS 15/1983) och dess s.k. Göteborgsprotokoll, d.v.s. 1999 års protokoll om minskning av försurning, övergödning och marknära ozon (FördrS 40/2005). År 2012 gjordes ändringar (beslut av konventionens verkställande

---

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 av den 14 december 2016 om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar, om ändring av direktiv 2003/35/EG och om upphävande av direktiv 2001/81/EG

² NEC = National Emissions Ceilings (nationella utsläppstak)

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/81/EG av den 23 oktober 2001 om nationella utsläppstak för vissa luftföroreningar

organ (EB) 2012/1 och 2012/2) i Göteborgsprotokollet i fråga om skyldigheterna för minskning av utsläpp av bl.a. svaveldioxid, kväveoxider, ammoniak och flyktiga organiska föreningar samt nya åtaganden för minskning av utsläpp av partiklar (PM_{2,5}) till 2020. Ålands lagting gav den 22 november 2017 sitt bifall till att statsrådets förordning om sättande i kraft av nämnda ändringar till Göteborgsprotokollet träder i kraft även på Åland till de delar bestämmelserna i protokollet faller inom landskapets behörighet. Genom det nya NEC-direktivet införs en del av de ändringar som förutsätts för genomförande av åtagandena i protokollet i EU:s lagstiftning.

Förslag till införlivande av det nya NEC-direktivet i åländsk lagstiftning

Det tidigare NEC-direktivet har på Åland genomförts genom bestämmelser i miljöskyddslagen samt genom ett beslut om att det luftvårdsprogram som statsrådet antagit även ska gälla på Åland. Vid notifieringen av det tidigare NEC-direktivet konstaterades att ingen dramatisk ökning av utsläppen inom landskapet förväntades samt att utvecklingen rent generellt förväntades vara likadan som i Finland i övrigt. Dessutom konstaterades att de åländska totalandelarna utsläpp i nationellt hänseende är så små (0,2-1,3 %) att eventuella relativa förändringar inte nämnvärt påverkar de nationella utsläppsnivåerna.

I riket planerar man att genomföra det nya NEC-direktivet genom införande av nya bestämmelser i miljöskyddslagen och i miljöskyddsförordningen. Dessutom kommer man att utarbeta ett omfattande nationellt luftvårdsprogram för fullgörande av åtagandena om utsläppsminskning. Det nationella luftvårdsprogrammet kommer att involvera stora delar av samhället och en bred arbetsgrupp har utsetts för utarbetandet av programmet vilket beräknas ta minst ett år. Liksom med flera andra direktiv har man i riket valt att genomföra det nya NEC-direktivet genom hänvisningsmetoden så att man i den nationella lagstiftningen endast hänvisar till bestämmelserna i direktivet utan att i den nationella lagstiftningen ta in bestämmelser som motsvarar bestämmelserna i direktivet. Det är motiverat att använda sig av hänvisningsmetoden vid genomförandet av NEC-direktivet framför allt för att bestämmelserna är så detaljerade och precisa att de inte lämnar något spelrum för medlemsstaterna vid genomförandet.

Med stöd av 18 § 10 punkten självstyrelselag (1991:71) för Åland hör natur- och miljövård och därmed även luftvårdsfrågor till landskapets lagstiftningsbehörighet. Trots detta och trots avsaknaden av blankettlagstiftning på detta specifika område finns det med anledning av den nationella inriktningen hos EU-bestämmelserna all orsak att tillse en överensstämmelse med rikets genomförande av det nya NEC-direktivet. I förlängningen kan det även finnas orsak att se över

möjligheterna att göra rikets luftvårdsplan gällande på Åland i tillämpliga delar. Av dessa orsaker skulle någon form av blankettlagstiftning genom landskapslag (2008:124) om miljöskydd vara att föredra som metod för införlivandet av det nya NEC-direktivet i åländsk lagstiftning. Samtidigt kan det även finnas bestämmelser i rikets genomförande som av olika orsaker inte behövs för Ålands del. Även ansvarsfördelningen av uppgifter på olika myndigheter är på Åland enklare än ansvarsfördelningen i riket.